

BREDASCHÉ

Staat-, Letterkundig- en

Nieuws-

Zondag en Maandag

COURANT.

Wetenschappelijk

Blad.

26 en 29 Mei

PUBLICATION.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDÁ, ontvangers hebbende eene missive van den Heer Burgemeester van Teteringen, van den 25. Mei 1837 N°. 185, daarbij kennis gevende, dat zich binnen die Gemeente een RAZENDE of DOLLE HOND heeft vertoond, welke onverschrokken op de menschen afloopt, en tot aanverre niet is kunnen geboeid worden, zijnde van een braafte Meisje met een witten kraan om den hals.

Gelasten bij deze alle Ingezetenen, Houders van Honden, om dezelve tot nader order, op hunne open erven niet te laten losloopen, maar dezelve vast te leggen, zoodanig, dat die noch op de Straten, Vegen of Paden, enz., noch op de Stoeven der Huizen komen te liggen, en om dezelve op de Straten, Vegen en publieke Plaatsen niet anders te laten loopen, dan van eenen behoorlijk slappenden lederen Muiltamp voorzien, of geleid aan een sterk Touw of Ketting, zullende de Eigenaars van die Honden, welke in overtreding van dit verbod bevonden worden te loopen, vervallen in eene Boete van drie Guldén, en bij onvermogen worden gestraft met eene Gevangenis van drie dagen, en dien overminderd de Honden, op welke de bovenstaande bepalingen niet zijn toegepast, doot de Beambten dadelijk worden gedood.

Verzende de Commissaris van Politie gelast, om toe te zien en de zijne Agents te doen toezien, dat deze bepalingen, striktelijk worden aangehouden en nagekomen.

Bredá, den 27. Mei 1837.
DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. V. SCHAIKES.

PUBLICATION.

BURGEMEESTERS EN WETHOUDERS DER STAD BREDÁ, ontvangers hebbende eene missive van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, van den 12. Mei 1837, last. H. H. G. A. van Politie, waarbij wordt toegevoegd een verzoek door Johannes Franciscus Segers, heden schrijver bij deze Stad, aan H. H. G. A. ingediend, strekkende tot bekoming van premie tot het oprigten en in werking brengen eener Hoedenmakerij, in de huidige staande op de Grote Markt wijk N. N°. 333, met aanschrijving om dien aangaande overeenkomstig het Koninklijk Besluit van den 31. Januarij 1834, (Staatsblad N°. 19), de vereischte informatie de *commodo et incommodo* te beleggen.

Zoo is het dat door dese aan de Ingezetenen deze Stad, van hetgene voormeld, wordt kennis gegeven, met uitnoodiging, inzonderheid aan de bewoners van de huizingen, naast aan de op te rigten Hoedenmakerij gelegen, om, ingeval iemand zich tegen het gedane verzoek zoude vermenen te moeten verzetten, aldan zijne redenen van bezwaar binnen *Koninklijke dagen* na dato aan Heeren Burgemeester en Wethouders schriftelijk in te leveren, zullende het daarvoor worden gehouden, dat van de toetsruiming tot de oprigting van de Hoedenmakerij voorengemeld zal zijn gebleken, wanneer te dezen aanzien het stilzwijgen zal worden in acht genomen, of de reclame daartegen twijfelachtig zal zijn.

En zal deze worden gepubliceerd en voorts aangeplakt, zoe ter plijze van het Stadhuis, als ter plaatse van de op te rigten Hoedenmakerij, en dezelve tevens worden geplaatst in de Bredasche Courant.

Bredá, den 26. Mei 1837.
DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. V. SCHAIKES.

FRANKRIJKE.

Paris, den 25ten Mei.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden, heeft de strijd over de belangen van de binnenlandsche suiker tegen over die der kolonien ew omgekeerd, voortgeduurd. De indruk door de redenen des ministers *Eugène Eaplagne* en het voordragen van diens gevoelen over het betamelijke, om ook de binnenlandsche suiker te belasten, te weeg gebracht, is grootendeels opgewogen geworden, door de redevoering, in de zitting, van gisteren door den heer *Duchatel*, gehouden, die in den geest van het voornemen der commissie eene zeer groote vermindering op de rechten van invoer der koloniale suiker verlangt, zonder belasting van de binnenlandsche suiker. Het laat zich aanzien, dat dit gevoelen de goedkeuring van de meerderheid der kamer zal wegdragen. In

de zitting van heden voerde inzonderheid de heer *Patet* het woord, om de bescherming voor de bestwerfsmaker in te roepen, en be- stont de heer *Duchatel* ondermaal de tribune, ter nadere toelichting zijner reeds gedane voordragt.

De *Moniteur* mededeelt heden te zijn met officieel gedeelte, het- geen door de bladen over de samenstelling van het huis der aan- staande hertogin van Orleans verkeerdelyk was gezegd, en noemt de personen die daartoe zullen behooren. De gravin *Padoue* wordt danne *Chonheur* der prinses, en de graaf *Pinault* eerste adjutant- ter van den hertog.

Een der ministeriele bladen behelst een artikel over de inschrij- ving van het huwelyk der leden van de koninklijke familie, in de registers van den burgerlijken stand. Het haalt aan, dat vroeger dergelyke acten door het ministerie van kerkelyke personen, na- melijk door den pastoor van St. Germain l'Auxerrois, tot welke parochie de koninklijke familie behoorde, geschiedde; onder Na- poleon de registers van den burgerlijken stand in handen der ge- meentebesturen gegeven zijnde, werd de prins aartskanselier, als eerste grootwaardigheids-bekleeder der kroon, met de functien van officier voor den burgerlijken stand voor de leden der koninklijke familie belast, welk gebruik onder de restauratie bewaard bleef; maar de betrekking van kanselier des rijks met de July-revolutie afgeschaft zijnde, en tot zijne functien het presidentschap van de kamer der pairs behoord hebbende, had men niet beter geweten te doen, dan den heer *Pasquier* ten dese met de functie van of- ficier van den burgerlijken stand te belasten; hij zou daarin bij- gestaan worden door den hertog *Dcazes* en den heer *E. Cauchy*, die referendaris van de kamer.

De promotie bij gelegenheid van het huwelyk, van het oor- logsbureau uit te gaan, zal, zegt men, loopen over 14 kolonels, die tot *marechaux-de-camp* zullen bevorderd worden; sommige derselve zullen uit het actieve leger treden en plaatselijke kom- mandementen bekomen; de overige zal men uit zoodanige of- ficieren zoo veel mogelijk kiezen, die de togten van Antwerpen en Mascara hebben medegemaakt.

De ordonnantie ter voltooiing van den amnestie-maatregel verzekert men nu, dat zondag of maandag in den *Moniteur* zal verschijnen.

Zoo men wel verzekeren wil, zou de heer *J. Cockerill* reeds voor tuschen de 2 a 300 nullioenen fr. inschrijvingen, voor aan- deelen in den door hem daar te stellen spoorweg van Paris naar Brussel bekomen hebben; maar, voegt men er bij, de heer *Cog- kerill* schijnt, door middelen, die hij bezit of hem ten dienste staan, in staat te zijn en voornemens, om zelf de 300 nullioen voor den weg benoodigd, te leveren, zonder de hulp tot vreemde kapita- listen te nemen. De heer *Cockerill* blijft zich tegenwoordig te Pa- ris ophouden, om de stemming van de kamers opzigteek het ontwerp af te wachten.

De prins van Joinville zal zich in de eerste dagen van juli naar Toulon begeven, om eene nieuwe zeereis te ondernemen.

De *Moniteur* en de half-officiële bladen bewaren heden we- der het stilzwijgen over de gebeurtenissen in het noorden van Spanje. In de bijzondere berigten *Bajonne* tot den 2sten, naar de meening te kennen gegeven, dat de karlistische veldtocht op Opper-Aragon te zijn doorgedrongen, zich in *Katagon* te ver- werpen; dit komt echter, na het berigt der jongste telegrafische depêche, (zie ons no. van gisteren) minder waarschijnlijk voor. Voorts leest men in dit schrijven: Na de expeditie te hebben begeleid, heeft *Garcia* (een der karlistische onderbevelhebbers,) van de Arga terugkomende, den schijn aangenomen, als wilde hij zich op Ribera rigten; deze beweging heeft *Ribera*, die Lo- dosa bewaakte, terwijl de expeditie haren marsch aan den ande-

ren oever voortzette, misleid. Garcia heeft zich daarna gehaast zijne vroegere stelling te hernemen."

De generaal Evans heeft zich naar Baijonne begeven en eene lange conferentie met den generaal Harispe gehad, waarna hij naar Irun terug gekeerd is. Men zeide steeds dat hij de dienst gaat verlaten.

— In de bijzondere briefwisseling uit deze hoofdstad, leest men heden omtrent de spaansche zaken de volgende opmerkingen: De oorlog in de spaansche provincien levert zulke onverwachte gebeurtenissen op, dat men moeite heeft dezelve te volgen en zij onophoudelijk nu de hoop der voorstanders van de zaak der koningin, dan die der aanhangers van den Carlos te leur stellen. Slechts nog weinige dagen geleden, hield men de zege der zaak van Maria Christina voor bepaald beslist, ten gevolge van de inneming der steden Ernani, Irun, Fontarabia, enz. Men geloofde dat de geestkracht der karlisten door die verliezen zoude verlamd zijn, toen men eensklaps vernam, dat de karlisten aan de verdediging dier steden slechts weinig hadden te koste gelegd, om het hoofdpunt van den oorlog meer in het hart van het rijk over te brengen. Het leger van Esparto, 35,000 man sterk, heeft zich tegen den overtocht van den Ebro door den infant don Sebastian niet kunnen verzetten, omtrent de generaal Iribarren aan die zijde was geplaatst om de karlisten tegen te houden. Men heeft de bevestiging van het gisteren verbreid gerucht, volgens welk de karlisten die rivier waren overgetrokken, nog niet ontvangen, maar men gelooft heden algemeen, dat dit gerucht naarverkenrig was. Het schijnt dat den christines nu niet anders te doen overig blijft, dan den infant te gaan vervolgen, en te trachten om hem in den rug aan te vallen, terwijl de troepen en de nationale garde van Madrid hem in het front moeten zien aan te vallen. Maar sedert men de troepen der koningin gedurende zoo langen tijd Gomet heeft zien achtervolgen, zonder hem immer te bereiken, kunnen wij niet hopen, dat zij gelukkiger tegen den Sebastian zullen wezen."

— De tijdingen uit Madrid zelf gaan thans tot den 17den. In een der jongste zittingen van de cortes, waarbij al de ministers, behalve de heer Mendizabal, tegenwoordig waren, was beraadslaagd over een supplement op het artikel 50 der thans aangenomen constitutie, betreffende den titel, welken de koningin zoude voeren, zijnde door de commissie voorgesteld, dat, naar Frankrijks voorbeeld, die titel zoude zijn: koningin der Spanjaarden, en niet: koningin van Spanje of der beide Spanjen. Veel tegenstand vond dit voorstel en werd het ten slotte met 117 tegen 17 stemmen verworpen, zoodat de titel blijft: koningin van Spanje. In de zitting van dien dag, den 17den, was een der leden, de heer Carrasco, naar verzekerd werd, een voorstel doen, om de kamer te doen verklaren, dat de minister Mendizabal aan zijne verbindtenissen was te kort gekomen, met betrekking het niet betalen der halfjarige interest op 1 Mei, en dat hij misbruik van zijne magt had gemaakt. Men verwachtte dat hieruit hevige debatten zouden voortvloeijen.

Overigens leveren de berichten uit de spaansche hoofdstad niets bijzonders op.

— De ruzing die men in de Fransche renten scheen op te merken, heeft geen voortgang gehad. De koers bleef zonder variatie, en men denkt dat zij tot op de likwidatie, zich op de tegenwoordige hoogte houden zal. Men zoekt heden de Spaansche fondsen op te beuren, maar het gemis van tijdingen en de daardoor gemaakte vrees, maakten die poging vruchteloos. De notering was: Renden (25 Mei) 6 pCt. 108.20; 3 pCt. 79.50; Nap. renten 99.75; Spanje Arden 23%; Passive 5%, nieuwe Deferred, 8%; Rom. L. 101%.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 24sten Mei.

De mitting van dit jaar der stonden van het hertogdom Nassau, welke na Paschen geopend is, is den 12den dezer weder gesloten geworden. Eendragt en wederzijds vertrouwen — wordt van daar geschreven — tuschen de regering en de stonden, hebben het mogelijk gemaakt, om in eenen betrekkelijk korten tijd, bij een omslagtig onderzoek van hetgeen den staat der lands vorderde, gewichtige onderwerpen in beraadslaging te brengen en te kunnen afhandelen.

— Uit Saarbrück schrijft men, dat de aanstaande fransche Kroonprinses tegen den 24sten aldaar verwacht werd, om er den nacht te vertoeven en den volgende morgen den een uur van de stad gelezene, fransche grenzen over te trekken, waar, gelijk men weet, bijzondere toebereidselen voor hare ontvangst zijn gemaakt.

— Te Philippsthal is op den 17den dezer, de prins van Her-

den Philippsthal, overste in Oostenrijksche dienst, ten gevolge van een val van het paard, overleden. Hij had den ouderdom van 38 jaren bereikt.

— Uit Weenen schrijft men van den 18den, dat men met den arbeid aan den spoorweg, *Keiser Ferdinands-Noordbaan* geheeten, de voorstad Leopoldstadt reeds genaderd is, en thans de bevolking van Weenen derwaarts stroomde om de vorderingen van den arbeid te zien. — Men wilde te Weenen weten, dat de Fransche amnestie-ordonnantie tot eene wisseling van diplomatieke nota's had aanleiding gegeven, waarin van de zijde des Weener-kabinetts eenige bedenkingen omtrent dien maatregel werden in het midden gebracht, en de hoop werd te kennen gegeven, dat dit gewichtig besluit de gevolgen mogt hebben, die men zich daarvan had be-loofd.

Van de hongaarsche grenzen meldt men, dat de adel bijzonder die van minderen rang, met weerga, zag, dat de regten aan de steden steeds meer en meer worden uitgebreid. Van wege den Zevenbergischen landdag hoort men niet dan gunstige berichten. De zittingen worden regelmatig en onder goede verstandhouding voortgezet.

— Men heeft tijdingen uit Konstantinopel tot den 4den dezer, maar zij houden weinig bijzonders in. De Sultan had de oprigting bevelen van een opperhof van appel, welk in laatste instantie over alle processen zal uitspraak doen. De groot-vizier is tot president van dit gerechtshof benoemd.

— Te Weenen waren den 19den dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 104.15; 4 pCt. 99.75; 3 pCt. 75.1; Bankactien 188.

N E D E R L A N D E N.

BRADA, den 27sten Mei.

Omtrent de troepen die met het begin der volgende maand het legerkamp van Rijen zullen betrekken, vernemen wij nader, dat dezelve zullen bestaan uit de beide bataillons jagers, uit de drie veld-bataillons der 1ste en 2de afdeelingen infanterie, uit het 7de en 4de bataillon der 3de afdeeling, en de twee veld-bataillons der 12de afdeeling infanterie, welke laatste in deze stad in garnizoen liggen; te zamen 12 bataillons infanterie uitmakende. Deze troepen zullen in den hof der maand Juli in het kamp afgevoerd worden door 12 andere bataillons, te weten: de afdeeling grenadiers, de drie veldbataillons der 1ste en 2de afdeelingen, en de eerste en tweede bataillons der 3de en 4de afdeelingen infanterie.

De intendant van de 1ste klasse, *J. J. J. van Rensdijk*, is tijdelijk uit de dienst der marine afgevoerd en ter beschikking van het Departement van Oorlog gesteld; zullende hij, op last der regering, als passagier eene reis naar Java doen op het voor den heer N. J. de Cock, te Rotterdam, gebouwde vaartuig *de Sylph*, en van zijne bevinding omtrent dien bodem verslag geven.

— Naar men vernemen is de betrekking van controleur aan het kantoor van de rijnvaart te Vreeswijk opgeheven.

— Aan de R. G. Gemeente te IJzendijke is van rijkswegwege vergunning verleend tot het daarstellen van een nieuw kerkgebouw, en tot dat einde eene Rijkssubsidie geaccordeerd.

— In de *Haarlemsche Courant* leest men het volgende:

De heer *Jacob Tirion*, geacht ingezetene dezer stad, heeft, ter viering van zijne vijfjarige huwelijks-vereeniging met vrouwe *Maria Scheltes*, gisteren aan al de bewoners der onderscheiden wees- en armenhuizen in deze stad een feestmaal doen geven. Zijne hoffelijkheid over de behoeften van alle gesindheden gelijkelijk strekkende, heeft de waardige man aan de gezinden der IJzeren die hier geene gestichten als de bovengenoemde hebben, bijzonder giften doen uitreiken.

De belgiache senaat, die dezer dagen weder vergaderd is, heeft eergisteren aan het ontwerp op de digging der polders, zijne goedkeuring gegeven.

— Te Aken is den 20sten doorgerijnd, zich naar München begevende, vorst *Polignac*, die een geruimen tijd wegens ongesteldheid te Brussel is opgehouden; voorts den 21sten, naar Parijs gaande, de fransche gezant te Berlijn, *Bresson*. Den 22sten is de hertog van Nassau, onder den naam van graaf van *Mehrenberg* reisende, van Wiesbaden komende te Aken gearriveerd.

Gisteren (26 Mei) was de koers van de rijkswaardpapieren: dit papier op 22% en de 100 f. op 27%. De notering was overigens: Belg. 100%; O. Met. 103%; Spanje Arden 23%, 22%, 23%, 25; Deferred. 7%; Nap. renten 92; D. Tav. 54; Snel. 92; Rom. L. 101%; Cert. te Antw. 97; Reas. 85; W. s. koers op Amst. 1/4 pCt., op Rot. 1/2 pCt. premie.

Uit de jongst ontvangen londenache berichten blijkt, dat de beraadslagingen over de afschaffing van de kerkenbelasting, vandaag in het huis der gemeenten geëindigd zijn met eene stemming die men in Engeland kan rekenen als met eene volkomen overtuiging voor het ministerie gelijk te staan. In die zitting werd door den kanselier van den exchequer het woord opgevat, ter afwijzing der beschuldiging, dat de voorstander der onderhavige wet op het

oog hadden, om de gevestigde kerk omver te werpen, terwijl hij zich voorts beklagde, dat de oppositie het er op scheen toe te leggen, om alle wetten die de ministers voordroegen aan ontwerpen tegen de heerschende Godsdienst toe te schrijven. Sir R. Peel hield vervolgens eene welsprekende redevoering, in welke hij aantoonde, dat de kerk, bij de steeds toenemende bevolking, meer ondersteuning dan ooit noodig had, en dat hare groote behoeften nog onlangs uit het rapport der commissie van onderzoek waren gebleken. Na eene wederleggende rede van lord J. Russell ging men tot stemming over, bij welke zich twee honderd zeven en tachtig leden voor en twee honderd twee en tachtig tegen het ontwerp verklaarden, zoodat het met de onbeduidende meerderheid van slechts vijf stemmen is aangenomen. De uitslag dezer stemming werd door de oppositie met daverend gejuich vernomen. De radikale bladen nemen den schijn aan, als gevoelden zij geen vrees wegens dezen uitslag. De volkstem, zeggen zij, toch heeft anders dan het huis beslist, daar de gezamenlijke petitiën voor de afschaffing der belasting 212,000 handteekeningen meer bevatten, dan die zich er tegen hebben verklaard.

De behandeling der Iersche armwet is tot donderdag verschoven en die der Iersche tiendenwet op den 9 Junij vastgesteld.

Sir R. Burdett is, bij een bezoek te Northampton, met klokken-gekluis en onder het gejuich der menigte ingehaald, en ook bij het doorrijden van Leicester met veel geestdrift begroet. De leden der conservatieve associatie te Dublin hebben besloten, hem een adres van gefukwensching met zijne verkiezing tot parlementslid toe te zenden.

— Dinsdag is te Londen een kabinetsraad op het bureau van buitenlandsche zaken gehouden, die door al de ministers is bijgewoond en twee en een half uur geduurd heeft. Terstond na den afloop er van, heeft de eerste minister Melbourne zich naar Windsor begeven, om eene audiëntie bij den koning te vragen.

— De Russische Ambassadeur en de belgische gezant van de Weyer hebben dinsdag 11. een onderhoud met lord Palmerston gehad.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De vijftiende jaarlijksche vereeniging van Duitsche natuuronderzoekers en geneesheeren zal dit jaar te Praag, in de maand September aanstaande worden gehouden. De zittingen zullen den 18den dier maand worden geopend en den 26sten gesloten. — Bijna gelijktijdig met de vereeniging van geleerden te Praag, in de helft der September-maand namelijk, zal te Göttingen de viering van het honderdjarig bestaan der Akademie plaats hebben. Tot bijwoning van dit feest zullen de nog overgeblevene voormalige Akademie-burgers, die in 1787 als studenten het vijftigjarig bestaan der hogeschool vierden, uitgenoodigd worden, ten einde nu als geleerden het honderdjarig jubileum op te luisteren. Van de drie Engelsche Prinsen, die gelijktijdig te Göttingen studeerden, de hertogen van York, van Cambridge en Cambridge, is alleen de eerste niet meer in leven. De beide andere zullen op het feest tegenwoordig zijn. Een jubel-almannaak zal te dier gelegenheid uitgegeven worden, alsmede eene nieuwe uitgave verschijnen van de lotgevallen der Georg-Angus-Universiteit, tot in 1837 voortgezet, door den raad der hogeschool, Dr. OSTERLE. — Een Wurtemberger en ijverig natuuronderzoeker, de heer Ludwieg, die de verzamelingen van voorwerpen van natuurlijke historie zijner vaderstad Stuttgart en die van Tübingen, gelijk ook andere buitenslands, meermalen begiftigde met bijzondere of zeldzame voorwerpen, en onlangs na een dertigjarig verblijf aan de Kaap de Goede Hoop, in zijn vaderland terugkwam, heeft thans van genoemde plaats aan Afrika's oithoek, eene nieuwe bezending, de vruchten zijner veeljarige bemoeijingen en ijver, ontvangen, en den geheelen schat, in twintig kisten ingepakt en uit eene menigte van opgezette viervoetige dieren, vogelen, insecten, uit planten, mineralen, horens, schelpen, enz. bestaande, aan de Museum van beide genoemde steden ten geschenke gegeven, waardoor deze thans onder de rijkste van Duitschland kunnen gerekend worden te behooren. De heer Ludwieg is voornemens, na eene reis door Duitschland en Frankrijk te hebben gedaan, in het najaar naar de Kaap terug te keeren, en zich daar als te voren met de beoefening der wetenschappen en met de aankweeking, onder anderen ook van Europeesche zaden en planten in die gewesten bezig te houden.

Rusland. — Zekere heer J. B. Ozer, schrijver en machinist te St. Petersburg, heeft twee bronkdruckerspers uitgevonden, welke gezegd wordt het midden te houden tusschen de groote machinepersen en de gewone handpersen, en zoo door de snelheid waarmee zij werkt, als hare gemakkelijke behandeling, zonder stoommachine of bijzondere werktuigen, de voordeelen van beide te verenigen. Deze persen bevallen zich bovendien aan, door haar eenvoudige samenstel, hare duurzaamheid en goedkoopere prijs.

Italië. — De vermaarde componist ZINGARELLI, vervaardiger onder anderen der opera *Romeo e Giulietta*, is den 5den dezer te Napels, in den ouderdom van 87 jaren, overleden; hij was hoofd-lehrer der muzikale school dier hoofdstad.

Amerika. — Het Londensch dagblad *the Morning Chronicle* behelst dezer dagen een verslag, waarvan wij hier het hoofdzakelijke overnemen: Voor oudheidkundigen en liefhebbers van bijzonderheden der natuur zal het niet onbelangrijk zijn te vernemen, dat twee geleerde geologen, de heeren CHESTER, uit Engeland, en DAY, van Philadelphia, nu onlangs in een der hollen van den

bergketen van Cumberland, in Noord-Amerika, drie geheel versteende lichamen gevonden heeft; die van een hond op een stuk rots uitgestrekt, en die van twee menschen, waarvan de een is gezeten en de ander staat, in de hand een werpspies houdende, welke drie voorwerpen naar New-York zullen worden overgevoerd. De *Hamilton Observer* van Tennessee maakt bij die gelegenheid de opmerking, dat men in de verbazend groote hollen en grotten van den bergketen, *Great-Laurel-Ridge* genaamd, onder een aantal bijzondere voorwerpen van natuurlijke historie, vele menschengevaanten en beenderen van dieren in versteenden staat gevonden heeft. De hollen zelve vormen oameetlijke gewelven en ruime kamers, welke, bij het toortslicht, een grootsch en verblindend schouwspel, door den weerschijs van het licht, opleveren. Ook vele versteende boomen heeft men ontdekt aan den oever van de rivier, die aan den voet van den bergketen loopt, alsook beenderen van den mammoth en andere dieren welker geslacht thans niet meer bestaat. De drie voormelde lichamen zijn geheel ongeschonden; de beide menschelijke gedaanten schijnen aan jagers te hebben behoord; hunne kleeding is aanwieljks kenbaar meer; de een zit en rust met het hoofd op de rots; de ander, die de werpspies in de hand houdt, schijnt als in een snellen loop plotseling te zijn tot staan gebracht; de hond ligt geheel in eene houding alsof hij van schrik ware bevangen. Men denkt dat alle drie door de eens of andere omkeering, bedolven zijn geworden. De plaats waar men hen gevonden heeft is ter diepte van 125 voeten in den berg. De ingang van de bergholte is zeer moeilijk, onder anderen door de uitstrooming van een aantal beeken. Men dacht niet dat iemand tot op die plaats nog was doorgedrongen. — In de courant van Quito van de maand December 11, leest men, dat de torens of pyramiden, door den vermaarden franschen mathematicus LA CONDAMINE en zijne geleerde reisgezellen in 1736 opgerigt, tot aandenken aan hunnen arbeid in dit gedeelte der wereld, doch die toenmaals, op last van het hof van Madrid, ter zake van bekrompen ijverzucht, weldra weder afgebroken werden, thans op nieuw worden hersteld, door den president van den Equatorstaat ROCAFORTE. Deze had zelf daartoe in November te Quito den eersten steen gelegd, en bij die gelegenheid, nevens andere aanzienlijke personen, gepaste redevoeringen uitgesproken.

Spanje. — In weerwil van de bezwaren, waarmede de tegenwoordige regering te Madrid te worstelen heeft, heeft zij zich dezer dagen nog met aangelegenheid meer bijzonder van wetenschappelijke aard ingelaten. In de eerste plaats is door haar, naar het voorbeeld van Frankrijk en andere landen, eene commissie van letterkundigen benoemd, om een ontwerp over den letterkundigen eigendom op te maken; terwijl middelerwijl de regering een besluit heeft genomen, waarbij verboden wordt de toneelstukken, zonder toestemming van den vervaardiger of der eigenaars, op eenig vreemd toneel op te voeren. Bij een ander decreet werd laatste-lijk de uitvoer van alle voorwerpen van kunst uit Spanje verboden. Ongelukkigterwijs komt dit besluit wat laat, zoo niet te laat, daar sedert de laatste drie jaren vele, en daaromtrent van de beste kunstvoortbrengselen voor Spanje verloren zijn geraakt en naar Engeland en Frankrijk werden vervoerd. Nog onlangs, kort voor de uitvaardiging van genoemd besluit, heeft zekere heer TAYLOR, die daartoe een bijzonderen last van het fransch gouvernement had gekregen, niet minder dan vier honderd stuks schilderijen in Spanje weten bijeen te verzamelen en naar Parijs te zenden, waarvan nu reeds een deel in de Louvre is aangekomen. De spaansche schilderschool wordt gezegd eene der talrijkste te zijn die er bestaat, zoodat men, van de dertiende tot de negentiende eeuw, er een aantal van 700 schilders kon opnoemen, voorts 250 beeldhouwers en slechts veertig bouwmeesters van naam. Van al die schilders zijn tot heden slechts weinige, de meeste zelfs bij naam buiten Spanje onbekend, waar men bijna alleen van eenen MIGUELLO, VELASQUEZ en RIBERA hoorde spreken. Onder de lijst van de thans meer bekend geworden schilders noemt men er 22 die hun talent in de scholen buitenslands hadden aangekweekt, terwijl 34 vermaarde vreemde schilders Spanje met hunne voortbrengselen verrijkt hebben; onder deze telt men CORREGGIO, CLAUDE LORRAINE, POUSSIN, GUIDO RENTI, RAPHAEL, RUBENS en van DYCK; van RAPHAEL worden er zes stukken gevonden; zoodat de beoefening buitenslands en de groote voorbeelden binnenslands der spaansche school niet ontbreken hebben; desniettemin heeft zij haar bijzonder kenmerk behouden, op wel in het genre der voorstelling, geheel overeenkomstig met de zeden en het welbekend karakter der natie, als in de ordonnantie, de teekening en de tinten, die vooral levendig en warm en voor een ander klimaat en aan eene andere natie ligt te hart zullen schijnen. De spaansche schilders zochten niet, zooals de Italiaansche meesters, de natuur te idealiseren; zij gaven haar terug zooals zij zinschouwden, zonder zich er veel over te bekommeren, of het gepast wezen zoude, haar te verfraaijen of te wijzigen. Kracht staat in hunne stukken dikwijls ten koste der schoonheid, maar niet ten koste der waarheid door. Het fransch gouvernement heeft voor den aankoop van bovengezegde stukken eene som van een miljoen fr. besteed.

NEDERLANDEN. — Op den 20sten dezer hield de Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen te Haarlem hare vijf en tachtigste algemeene jaarlijksche vergadering. Een antwoord op de prijsvraag, betreffende het ontstaan van nieuwe soorten of bijsoorten van planten, door kunstige bevruchting van bloemen, werd met de gouden medaille en de premie bekroond, van welk antwoord, bij de opening van het billet, bleek schrijver te zijn, de heer C. F. GAARRE, Med. Dr. te Calw in Württemberg. In deze vergadering zijn tevens tot leden der Maatschappij benoemd, de heeren W. A. ENSCHADE, hoogleeraar te Franeker; F. KAISER, observator aan de Akademie te Leiden, en G. J. POOL, Med. Dr. te Amsterdam.

GRAANMARKT

Te Amsterdam.

Van Vrijdag 26 Mei.

TARWE. — Aan gebruikers als voren gedaan: 128 fl. witbonte Pool. f. 285; — 150 fl. v. Leuswach f. 255; — 127, 128 fl. n. dito f. 207, 210; — 131 fl. n. boven f. 224; — 131 fl. Rost. f. 240.
ROGGE. — 120 fl. v. Potters f. 156; — 117 fl. Mamel f. 140 beide bij partijen; — 120 fl. n. Ruyter f. 158; — 116 fl. n. Overijs. f. 142.
GARST en BOEKWIT. — Zonder handel.
HAVER. — Weinig handel: 76 fl. Voet f. 86.

ZAAIDMARKT

KOOLZAAD. — In een doos: Roman. 53 fl.; Elvo. 45, 46 fl.; op en vat in Oels 37 fl.
LINZAAD. — Zonder handel.
RAPEOLIE. — Dadelijk in een doos en op het maas: 100 fl. n. v. d. v. f. 36; vliegende f. 35, 35 1/2; p. Sept. Oct. No. v. d. v. f. 34 en 34 1/2.
MAÏDEOLIE. — Dadelijk in een doos: 100 fl. n. v. d. v. f. 31 1/2; vliegende f. 30 1/2 en 30 1/4.
WINTEROLIE. — f. 30; vliegende f. 31.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (26 Mei) waren gehandeld: Werk. Sch. 25 pCt. 52 1/2; dito 5 pCt. 98 1/2; Rente f. 134, 135; Amort. Synd. 45 pCt. 92 1/2; dito 3 pCt. 78 1/2; Handelsr. 176 1/2; Ard. 85 f. 22 1/2; 25; dito Coup. 51 1/2; Met. 65 pCt. 99 1/2.

Gedruwd: **J. F. LOFF.**
 Rijncester bij het Regim. Lichte Dragonders N. 4.
A. M. F. VAN GELSDORP.

BREDA, 25 Mei 1837.
 Het KINDE, in welke hezit wij ons op den 21. dezer mochten verheiden, werd ons heden door den dood ontnomen.
BREDA, den 26 Mei 1837.
W. J. CAMP,
 1° Kapitein der Artillerie.
J. C. H. E. CAMP,
 Geboren Jonkvrouwe de Bena.

Die eenige schuld heeft aan, of vordering op nu wijle Vrouwe **E. G. PAARDEKOOPE**, laatst Weduwe van den Heer **D. D. VAN EYEN**, overleden te Ginneken, wordt verzocht daarvan betaling of opgave te doen, binnen den tijd van een maand; aan
BREDA,
 den 24 Mei 1837.
H. W. SCHAUKE,
 Executief Testamentsair.

De Ondergetekende maakt aan het geëerd Publiek bekend, dat hij hem veler het Zomer-Seizoen ontvangen zijn, een **GROOT en SMAAKVOL ASSORTIMENT**, 4/4 en 5/4, geëerde Katoenen, Neteldoeken en Jaconets, Zaden en Half-zaden Stoffen, gebrocheerde en gedrukte Omslagdoeken, Zaden Paravols, Satijn en Pique-Vesten-Stoffen, benevens een fraai Assortiment Broeken-Stoffen; etc., etc.
BREDA,
 24 Mei 1837.
STALENBERG LEMMENS,
 Lange Brugstraat.

Voor het Rijk.
Amortisatie-Syndicaat.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
 Eerste Rapport. Provincie Noord-Brabant.
 Agentschap Breda.

VERPACHTING VAN GRASGEWAS.
 De AGENT van het Domein te Breda, als daartoe behoort, is geautoriseerd, zal, op Maandag den 5. Junij 1837, des voormiddags om tien ure, ten Huize en Herberge van **J. VAN ALPHEN**, in den **Salenberg**, buiten de Ginnekepoort te Breda, en ten overstaan van den Notaris Mr. **F. R. VAN NAERSEN**, residerende te Breda, publiek Verpachten:
 Het **GRASGEWAS** van de Fortification der Vesting Breda, in 24 Perceelen verdeeld, en zulks voor het seizoen van 1837. — Almede het **GRASGEWAS** van de Perceelen grond, Kadaster Sectie F. N. 212, 220 en 221, gelegen bij de Grooten Schans, onder Tärheden.
 De Konditiën van Verpachting liggen, ten Kantore van den Agent, voor een ieder ter lezing.
Breda, 25 Mei 1837.
 De Agent voornoemd,
M. SMITS.

Voor het Rijk.
AMORTISATIE-SYNDICAAT.
 Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.
 Eerste Rapport. AGENTCHAP BREDA. PROVINCIE NOORD-BRABANT.
Publieke VERPACHTING van HEI-TURF,
 onder **ZUNDELT.**
 De AGENT van het Domein te Breda, als daartoe geautoriseerd, zal, op Donderdag den 8. Junij 1837, 'smorgens om tien ure, ten Huize en Herberge van **NOBBERTUS VAN BEKHOVEN**, te **Zundert**, en ten overstaan van den Notaris Mr. **F. R. VAN NAERSEN**, residerende in Breda, publiek

VERPACHTEN:
 De **HEI-TURF**, zich bevindende in en op een perceel Heide, genaamd de **Requersmooier**, herkomstig van de Domeinen van Breda, gelegen onder **Zundert**, Kadaster Sectie H. Nos. 120, 121, 122, 123, 124, 135, 136, 137, 138, 139 en 140, groot te zamen 82 Bunders, 18 Roeden en 80 Ellen, en zulks in 5 perceelen of kavelen, zoo als die afgebakend zijn, om te worden geruimd voor den 1. October 1839.
 De Konditiën van Verpachting liggen ter lezing ten Kantore van den Agent, zullende de aanwijzing worden gedaan door **JACOBUS DE BRUIN**, te **Zundert**.
 De Agent voornoemd,
M. SMITS.

OPENBAAR VERPACHTING VAN 102 BUNDERS HOOLAND.
 De Notaris **VAN DER ELST**, te **Werkendam**, zal aldaar op Woensdag den 31. Mei 1837, des namiddags om 2 ure, publiek Verpachten:
 Voor Meisvrouw de Weduwe en Kinderen van den Heer **K. LANGEVELD**.
 38 Bunders extra goed **HOOLAND**, op den Polder genaamd **Engelbrechts Pleske of Rondenhoek**, gelegen onder **Giesendam**.
 En het **HOOLAND** van eenen Heerip, gelegen mede onder **Giesendam**, groot 6 Bunders.
 En voorts **MEIVELD** van **CARNBEE**, 38 Bunders extra goed **HOOLAND**, op den Polder **Broeknest**, gelegen onder **Werkendam**.

DE NEDERLANDER.
Nieuwe Postwagen-Diensten.
 Het geëerd Publiek wordt bij deze berigt, dat de onderstaande DIENST een aanvang zal nemen op **DINGSDAG** den 30. dezer maand, als:
 Van **BREDA**, 'smorgens ten 4 ure 30 Minuten naar **GORINCHEM**, **UTRECHT** en **AMSTERDAM**, om op laatsgemelde voor Beurstijd aan te komen.
 Te **UTRECHT**, in correspondentie met de van daar des middags ten 1 ure vertrekkende Diensten naar **RHENEN**, **WAGENINGEN**, **ARNHEM**, **ZUTPHEN**.
 Almede over **LEIDEN** naar 's **HAGE** en over **GOUDE** naar **ROTTERDAM**.
 Van **AMSTERDAM** over **UTRECHT** en **GORINCHEM** terug des morgens ten 9 ure.
 Het Kantoor zal te Breda gehouden worden ten Huize van den Heer **P. VAN DEN BROEK**, in het **Adel der Ruyt-Bas**.
 Directeur de Heer **P. VAN DEN BROEK**.
 Utrecht, 26 Mei 1837.
 De Ondernemers,
J. VAN BEUSEKOM & COMP.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE ERSE en
KONINGIN DER NEDERLANDEN.
 Van **NIJMEGEN** naar **ROTTERDAM** en 's **HAGE**, alle dagen, 'smorgens ten 7 ure; en
 Van **ROTTERDAM** naar **NIJMEGEN**, alle dagen, 'smorgens ten 6 ure.
 Nadere informatie worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming van de Waal, te Tiel bij **J. Darius**; te Bommel bij **G. van Duren**; te Gorcum bij **L. de Rijk**; te Dordrecht bij **G. Smits** aan den Riedijk; te Rotterdam bij **N. Spruyt**; te Delft bij de Erven **RODENBURG**, en te 's Hage bij **J. Straas**.